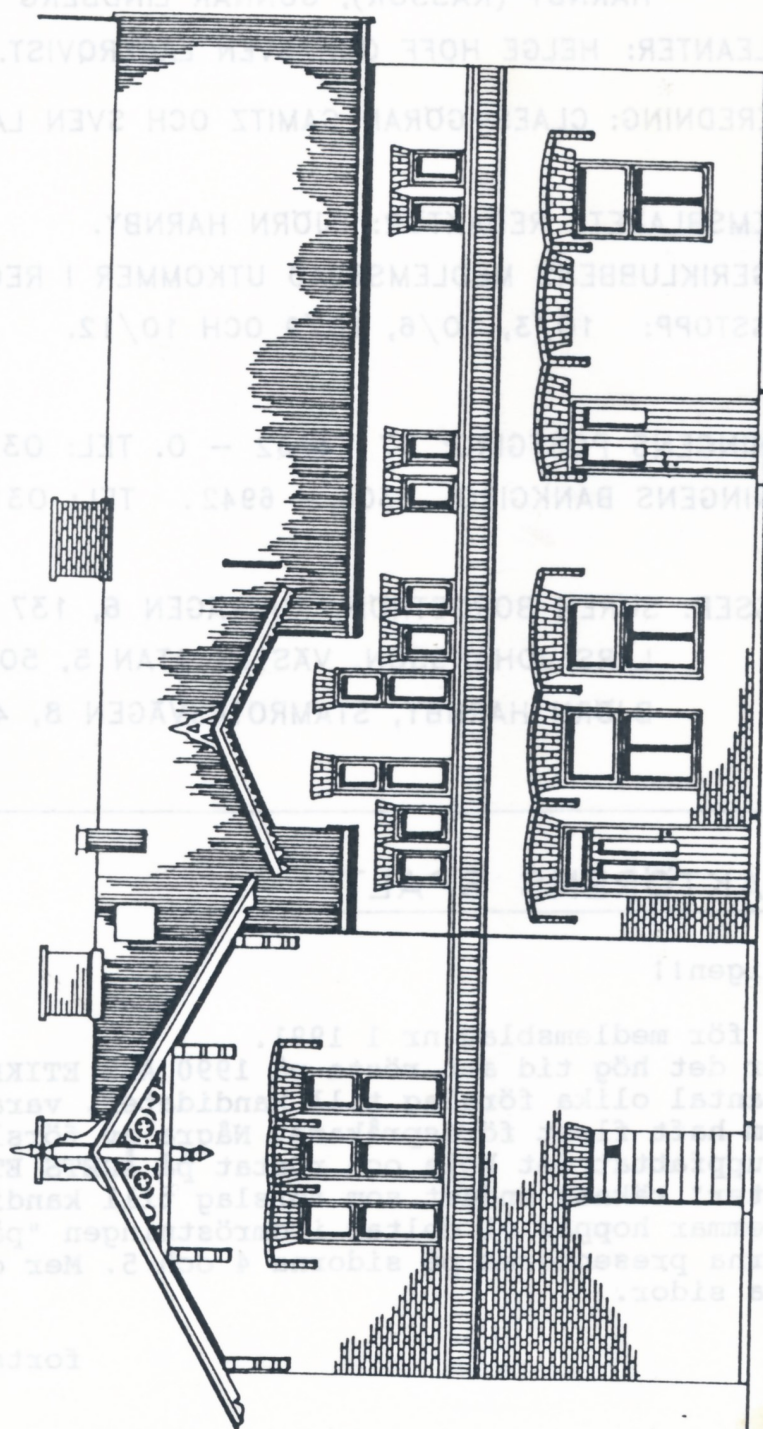

AXVALLS ÅNGBRYGGERI

VATTENFABRIKEN

UPPMÄTT 1978-09-14 AV ERIC JULIHN

RITAD 1978-10-10 AV BENGT SPADE

Fasad mot väster

BRUGGERIKLUBBEN:s
medlemsblad — nr 1 - 1991

BRYGGERIKLUBBEN - FÖRENING FÖR SAMLARE OCH BRYGGERIINTRESSERADE

KLUBBEN BILDADES 1982 OCH BESTÅR AV PERSONER I SVERIGE, NORGE
OCH FINLAND MED ETT AKTIVT INTRESSE FÖR BRYGGERIINDUSTRIN.

STYRELSE: SÖREN BORGSTRÖM (ORDF.), LARS JOHANSSON (SEKR), BJÖRN
HARNBY (KASSÖR), GUNNAR LINDBERG OCH UNO LILLEVARIS.

SUPPLEANTER: HELGE HOFF OCH SVEN LAGERQVIST.

VALBEREDNING: CLAES-GÖRAN CAMITZ OCH SVEN LAGERQVIST.

MEDLEMSBLADETS REDAKTÖR: BJÖRN HARNBY.

BRYGGERIKLUBBENS MEDLEMSBLAD UTKOMMER I REGEL 4 GGR/ÅR.

MANUSSTOPP: 10/3, 10/6, 10/9 OCH 10/12.

FÖRENINGENS POSTGIRO: 37 74 32 - 0. TEL: 033-11 15 99 (SEKR).

FÖRENINGENS BANKGIRO: 5304 - 6942. TEL: 031-54 66 68 (KASSÖR).

ADRESSER: SÖREN BORGSTRÖM, RUNVÄGEN 6, 137 55 VÄSTERHANINGE.

LARS JOHANSSON, VÄSTERGATAN 5, 502 65 BORÅS.

BJÖRN HARNBY, STAMROTESVÄGEN 8, 417 22 GÖTEBORG.

REDAKTÖRENS SPALT

Hej igen!!

Dags för medlemsblad nr 1 1991.

Nu är det hög tid att rösta på 1990 ÅRS ETIKETT. Vi har fått in ett antal olika förslag till kandidater, varav vi plockat ut de 6 som haft flest förespråkare. Några av förslagsgivarna tycks ha missuppfattat det hela och röstat på ÅRETS ETIKETT direkt. Dessa "röster" räknas endast som förslag till kandidater och dessa medlemmar hoppas vi deltar i omröstningen "på riktigt". Kandidaterna presenteras på sidorna 4 och 5. Mer om omröstningen på dessa sidor.

fortsättning sidan 4

redföranden har ordet!

Västerhaninge i Mars 1991.

Bäste läsare, såväl samlare som stödjare.

Vid den här tiden på året, går vi bokstavligen mot ljusare tider. Jag hoppas att det även gäller för Bryggeriklubben och dess verksamhet.

Jag vill emellertid först beröra ämnet etiketter och då gäller det de nya standard öletiketter som samlarna får genom klubben. Av naturliga skäl kommer dessa inte samlarna tillhanda så snart som det går att önska. Vi gör emellertid så gott vi kan och garanterar att ambitionen är att alla nyheter skall komma genom klubben. Vi tror inom styrelsen, att vi lyckas ganska bra i detta avseende. Att det tar tid innan vissa etiketter kommer samlarna tillhanda är däremot beklagligt, men ännu värre är att detta faktum utnyttjas av någon eller några medlemmar i klubben och jag uppfattar detta som ett rent misstroende gentemot mig och styrelsen.

Nya standardetiketter skall man inte känna sig tvungen att byta till sig.

För övrigt hänvisar jag till " faktarutan " förklaringar och önskemål i medlemsblad nr. 3 - 1990. Om denna verksamhet inte upphör, kan den komma upp till behandling i styrelsen och eventuellt också vid årsmötet i Falkenberg den 21 September.

Jag berörde i förra bladet, något som kunde tänkas bli historia och när du läser detta är förmodligen SOLLEFTEÅ BRYGGERI med anor från 1857 nedlagt. Huruvida de planer som funnits på att personalen i någon form skall kunna ta över ägandet och driva verksamheten vidare, vet jag inget i nuläget. Jag får återkomma om detta har lyckats, annars vill jag här och redan nu beklaga nedläggningsbeslutet och önska personalen i Sollefteå lycka till i fortsättningen.

Ytterligare tråkiga nedläggningsbeslut drabbar de anställda på Prippts bryggerier i Sundsvall och Malmö. Efter beslut i Prippts styrelse nyligen, läggs driften ned vid gamla NORDSTJERNAN i Sundsvall under 1992 och vid gamla MALMQUISTs BRYGGERI i Malmö under 1993.

Mina stora önskemål just nu är att samlarmötet i Bergen blir en trevlig träff och att du som är samlare deltar i omröstningen om " årets etikett 1990 ".

Hej, och väl mött under året.....

Loren


```

*****
*
*   Å R E T S   E T I K E T T   1 9 9 0   ! ! !
*   =====
*
*   Det har nu kommit in förslag till vilka etiketter som ska
*   kandidera för titeln ÅRETS ETIKETT 1990.
*   Etiketterna visas på nästa sida. De sex kandidaterna har
*   valts ut av klubbens medlemmar. Som vanligt har intresset
*   varit dåligt. Hoppas på bättre uppslutning nu när det
*   gäller omröstningen. DETTA ÄR TROTS ALLT EN HEDERSUTMÄRK-
*   ELSE SOM KLUBBEN DELAR UT. Därför är det trevligt om man
*   kan känna att det är en gemensamt framröstad etikett som
*   blir utsedd till ÅRETS ETIKETT.
*   Poängsätt Era tre alternativ med poängen 3, 2 och 1 poäng.
*   3 poäng till den trevligaste etiketten, 2 till den näst
*   trevligaste o s v. Den etikett som på detta sätt får flest
*   poäng blir utsedd till ÅRETS ETIKETT 1990
*   Skicka eller ring in Era poängbedömningar till Sören Borg-
*   ström, Runvägen 6, 137 55 Västerhaninge. Tel: 0750-30641.
*   OBS!!! Senast 1:a Maj 1991 måste han ha Era poäng. OBS!!
*
*****

```

REDAKTÖRENS SPALT.....forts från sidan 2

Bilag 2 är en kallelse till mötet på Hansa Bryggeriet i Bergen den 4:e Maj. Svar till Helge Hoff omgående. SENAST 15:E APRIL. Han behöver snabba beslut för att kunna boka övernattningsplatser.

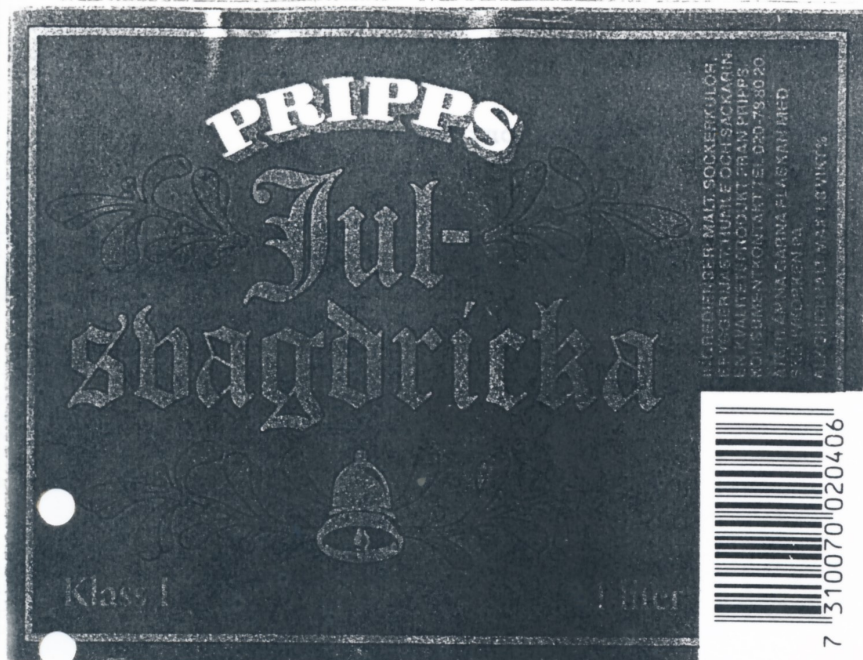
Etiketterna i detta blad kommer från Pripp-bryggerierna, Åbro Bryggeri AB, Spendrups Bryggeri AB, Falken Bryggeri AB samt från Appelloffska Bryggeriet. Vi tackar dessa bryggerier för bidragen. Bilagt är också årets medlemskort för de medlemmar som betalt medlemsavgiften för 1991. De övriga får en påminnelse-avi. I de fall inbetalningen skett den senaste veckan ber jag Er slänga påminnelseappen.

Vi presenterar på sidan 6 en förteckning över utländska "ölsamlare" som hört av sig till klubben på ett eller annat sätt, för att få kontakt med bytespartners.

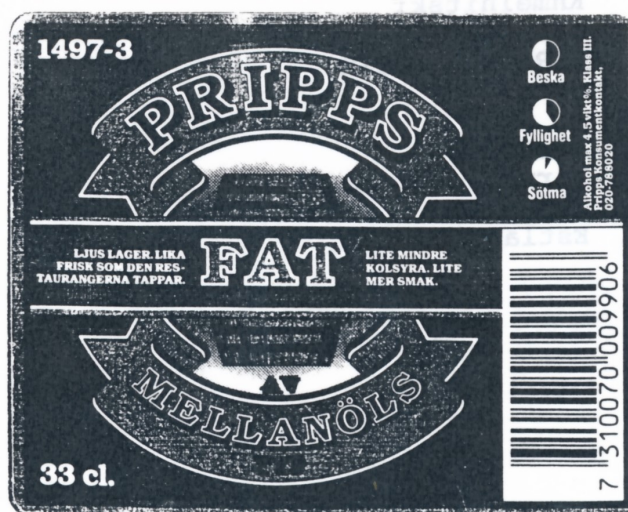
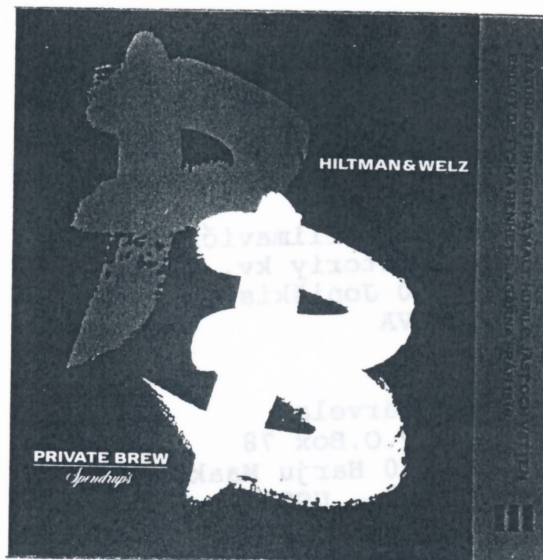
SÖF har kommit ut med en katalog över alla ÖLBURKAR som givits ut i FINLAND. Katalogen innehåller bilder på burkarna samt någon typ av klassning av burkarna, där namn, bryggeri, klass, volym mm ingår. Katalogen finns hos mig för utlåning.

På återhörande Sverige, varhelst ni är.

Don

STAMVÖRSTYRKA 12% ALKOHOLHÅLT MAX 4,5 VIKT % 33 CL
SPENDORUPS BRYGGERI AB KÖNINGSKÄLLAN 020 721020

Utländska samlare som önskar svenska byteskontakter:

Renato Germonio
Via Giorgio Bidone 1
I-10125 Torino
ITALIA

Harris Slegers
Hoorstraat 19
5702 RW Helmond
NETHERLANDS

Ken Amsden
102 Mt Pleasant Road
Christchurch
NEW ZEALAND

Bernátek Josef
Slutečná 15
69501 Hodonin
CZECKOSLOVAKIA

Eivydas Vilimavičius
Melioratoriy kv. 1-45
235150 Joniškis
LIETUVA

Leho Järvela
Saku P.O.Box 78
203 400 Harju Maakond
ESTLAND - USSR

Vladimir Lushinskiy
Khmelnitski
280 000 P.O.Box 27
UKRAINU - USSR

Jüri Lepik
Pärnu - Ellamaa
203-674
Estland

byter svenska öletiketter mot italienska dito. Föredrar brev-växling på franska, engelska duger annars.

samlar svenska och danska öl-etiketter. Vill byta 50-100 st vid varje tillfälle.

Önskar byta öletiketter.

Önskar byta öletiketter (tror vi). Han tror eventuellt att klubben är ett bryggeri.

samlar öletiketter och allt som har med öl att göra.

har arbetat 27 år på SAKU-bryggeriet. Har många öletiketter från östländerna att byta mot svenska öletiketter.

samlar öletiketter.

International beerlabel collector.

FRÅGESPALT: Här är det tänkt att medlemmar skall kunna skicka
----- frågor om allt ni undrar över vad beträffar våra
svenska bryggerier.
Har inte någon av de samlande medlemmarna svar, kan
vi ju alltid hoppas att något av våra bryggerier
kan hjälpa oss med eventuella problem.

```

BYTESKONTAKTER:  ÖNSKAS KÖPA:
-----  • Följande nummer av Bryggeritidningen.
          1985: nr 2 + senare nummer
          1986: nr 3
          1987: nr 1

```

Medlem nr 67: Uno Lillevars, Fanjunkaregatan 16,
632 33 Eskilstuna.

75. Falcon AB, Stockholm
Stödjande medlem.

P.S.

Ang. öl!
(Tipstack till Ingvar Zell, Halmstad)

— I går drack jag en baltisk öl!
— Jaså?
— Lettöl, vettladu!

Är det tänkt att medlemmar skall kunna skicka
in om allt ni undrar över vad betiflar våra
läsa bryggerier.
Är någon av de samlande medlemmarna svar, kan
ni alltid hoppas att något av våra bryggerier
hjälpa oss med eventuella problem.

ÖNSKAS KÖPA:
Följande nummer av Bryggeritidningen.
1985: nr 2 + senare nummer
1986: nr 3
1987: nr 1

Uno Lillqvist, Yantankaregatan 16,
632 33 Eskilstuna.

BRYGGERINÄRINGEN I SOMMARENS UTSTÄLLINGS- STAD

JOH. ALB. PRIPP.
F. 1795, D. 1865.
BRYGGERIETS GRUNDLÄGGARE.

CARL PRIPP.
F. 1834, D. 1878.
DEN FÖREGÅENDES SON,
ENSAM INNEH. AV BRYGGERIET
1865—1878.

AKTIEBOLAGET J. A. PRIPP & SON.

Aktiebolaget J. A. Pripp & Son omfattar numera, utom det gamla välkända bryggeriföretaget med samma namn, Eriksbergs bryggeri i Göteborg, Wänersborgs förenade bryggerier, Krönleins bryggeri i Trollhättan, Utsiktens bryggeri i Uddevalla och Strömstads bryggeri. Av dessa är moderföretaget, J. A. Pripp & Sons bryggeri, dominerande till storlek och betydelse. Det grundlades år 1828 av handlanden Johan Albrecht Pripp, född år 1795, död 1865, och utvecklades vidare under ledning av dennes son, F. Carl Pripp, född år 1834, död 1878. Vid den sistnämndes död ombildades affären till bolag, till att börja med familjebolag, vilket år 1889 uppgick i A.-B. Göteborgs Förenade bryggerier. Denna sistnämnda affär återtog år 1902 huvudföretagets namn, A.-B. J. A. Pripp & Son. Sedan 1889 har Prippts bryggeri varit Kungl. hovleverantör.

Pripptska bryggeriet anlades på samma plats, där det ännu befinner sig, ehuru det under årens lopp tagit allt större tomtområde i anspråk. Den sista utvidgningen skedde i och med förvärvet av Göteborgs Stads Barnhus år 1917, varefter ett enhetligt tomtområde på ej mindre än 16,619 kvm., beläget mellan Stampgatan, Barnhusgatan, Odingatan och Polhemsplatsen, disponeras för bryggeriets verksamhet. Det huvudsakliga fabrikskomplexet sträcker sig utefter Odingatan och inrymmer mälteri, silos, bryggghus, humlelagerrum, kylavdelning och jäskällare.

Mälteribyggnaden, som inrymmer kornbottnar, ränsningsavdelning för korn, stöpkar och malkällare, är byggd i fem våningar och igenkännes utifrån på de två kölnornas karaktäristiska skorstenar. Mältningen verkställes på golv

med kastning för hand enligt gammalt bruk, och i mälteriet förarbetas samtidigt 6 mältor om vardera 7,400 kg. korn. De två kölnorna, där maltet torkas och rostas, innehålla vardera 2 plåtar. Den ena kölnan är större, med en plåtare på 48 kvm. under det den mindres plåtare är 34 kvm. Mälteriet, som har en kapacitet av 8,000 deciton malt pr kampanj, fyller endast 35 proc. av bolagets totala maltbehov. För lagring av det färdiga maltet användes s. k. silos med plats för 5,000 deciton malt, där maltet får den nödiga lagermognaden, innan det kommer till förarbetning. Brygghuset gränsar intill mälteriet och innehåller 2 enkla och ett dubbelt bryggverk med ett totalt innehåll i vörtpannorna på 510 hl., medgivande en vörtproduktion av 1,200 hl. pr dygn. Pannorna äro alla av koppar, och kokningen verkställes medelst indirekt ånga.

Kylavdelningen är försedd med s. k. Welten-apparater, varav finnas en större rymmande 530 hl. och en mindre på 312 hl. Dessutom äro för handen

F. EDW. OLSON.

F. 1853 D. 1921.

BOLAGETS DISPONENT 1891- 1921.

2 kylskepp, som vid behov användas. Jäsningen sker i emaljerade kar av järn. Det finnes 30 st. sådana jäskar rymmande vardera 225 hl. För renodling av jäst äro uppställda propageringsapparater. Lagerkällarna ligga utefter Polhemsplatsen och avslutas av den år 1903 uppförda källarbyggnaden i hörnet mot Allén. De äro uppdelade i 26 avdelningar, några försedda med ekliggare på 30 à 40 hl. innehåll, men flertalet utrustade med glas-emaljerade lagertanks av järn rymmande 180—225 hl. vardera. Totala lagringsutrymmet är 39,500 hl.

Det färdiga ölets avtappning på flaskor verkställes i en särskild tappningsbyggnad, anlagd i nära anslutning till lagerkällarna. Här rengöras och fyllas flaskorna, och finnas för detta ändamål rationellt arbetande maskiner, så att i en enda automatiskt arbetande kolonn buteljerna upprepade gånger blötas i varm sodalösning, borstas ut- och invändigt, spolats, tappas, korkas och etiketteras. Sex st. sådana kompletta kolonner äro i arbete med en prestation vardera om 4,800 flaskor i timman, möjliggörande en avtappning fördelad på halv- och helbuteljer motsvarande c:a 1,000 hl. pr dag.

Centralt på bryggeriområdet är kraft- och värmecentralen belägen. För värmealstring tages i anspråk 3 st. dubbla ångpannor av Cornwall-typ med 112 kvm. eldyta kompletterade med en vaporackumulatoranläggning för utjämnande av det växlande ångbehovet. F. n. användes ångpanneanläggningen enbart för värmebehovets tillfredsställande, d. v. s. för bryggning och för beredande av behövliga kvantiteter varmvatten för rengöring o. d., under det att hela kraftbehovet fylles med elektrisk ström från Trollhättan. Tvenne ångmaskiner å vardera 180 ind. hkr. ligga emellertid i reserv för det fall tillförseln av elektrisk ström skulle klicka. I den ljusa, rymliga maskincentralen

PH. SÖDERHIELM.
ORDF. I BOLAGETS STYRELSE.

ERIK OLSON.
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR.

G. F. W. KALB.
TEKNISK DIREKTÖR.

SW. E. THORSTENSON.
KAMRER.

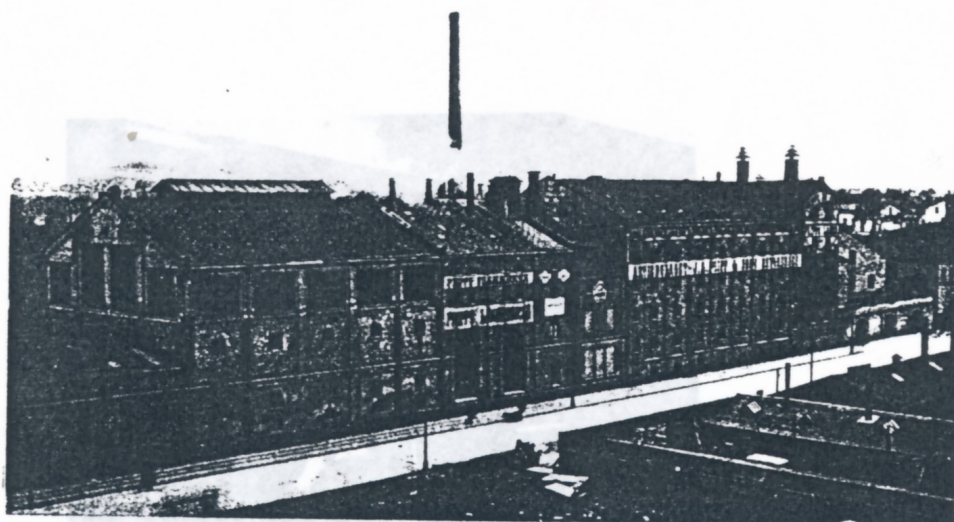
mottages ström från Trollhättan med en spänning av 6,000 volt i 3 st. elektriska motorer, varav en på 210 hkr. driver 2 elektriska 110 volts likströmsgeneratorer på vardera 105 hkr., en motor på 210 hkr. driver en stor kylkompressor på 220,000 kalorier och en liten sådan på 70,000 kalorier, en elektrisk 110 volts likströmsgenerator på 105 hkr. samt diverse pumpar och andra maskinella anordningar och slutligen en motor på 130 hkr. driver den andra stora kompressorn på 220,000 kalorier. Generatorerna leverera ström till ej mindre än 58 elektriska motorer i driftens olika avdelningar.

I bryggeriets laboratorium, som är modernt inrett med kemisk och biologisk avdelning, kontrolleras och följes tillverkningen i kvalitativt och kvantitativt hänseende. Det har av brist på utrymme måst förläggas till fastigheten Odingatan nr 20 i bryggeriets omedelbara närhet. Här arbeta två ingenjörer jämte assistent.

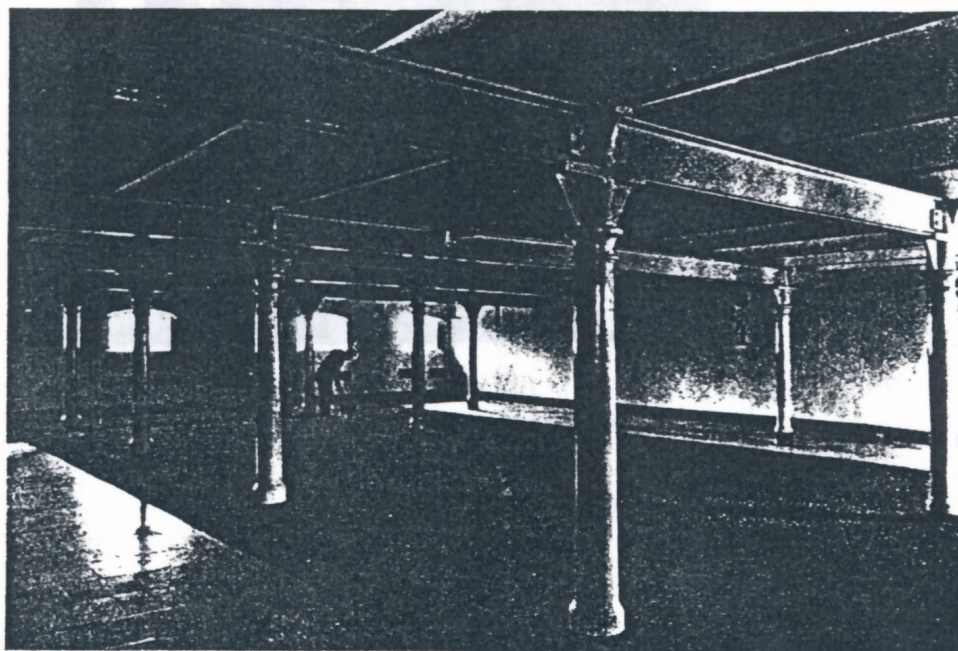
För transporter och dylikt står till förfogande 11 bilar, för vilka garage äro uppförda inom bryggeriområdet. Själva öldistributionen sker i huvudsak ännu med hästar.

Sedan den intill bryggeriet gränsande fastigheten, förut använd som Göteborgs Stads Barnhus, övertagits, har bolagets kontorsförhållanden kunnat ordnas tillfredsställande och ändamålsenligt. I den gamla träbyggnaden åt bryggerigården, vilken bibehållits såsom en erinran om företagets äldre tider, är inrymt expeditionskontor på nedra botten och tekniskt kontor en trappa upp, under det att affärskontoret befinner sig i 1:sta våningen i f. d. barnhuset med rum för styrelse och direktion en trappa upp.

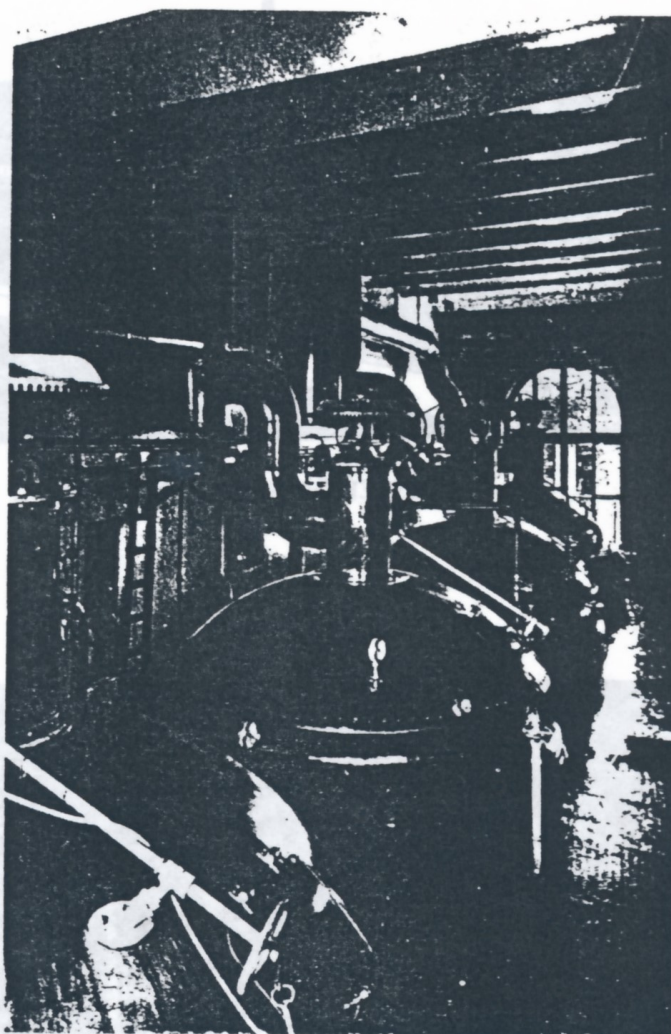
Prippska bolaget sysselsätter vid sina bryggerier över 500 arbetare och antalet anställda tjänstemän uppgår till 55. Normal tillverkning pr år har utgjort 175,000 hl. maltdrycker med ett försäljningsvärde av c:a 9,500,000 kr. För tillverkning härav åtgår c:a 30,000 deciton, huvudsakligen skåniskt korn, och tillbaka till lantbruket säljes pr år 22,000 hl. mäsik utom betydliga kvantiteter fodermedel i form av skumkorn, maltgrodd och avfallsjäst. För ölets distribution stå i bolagets stallar 136 hästar.

EXTERIÖR SETT FRÅN NORR.

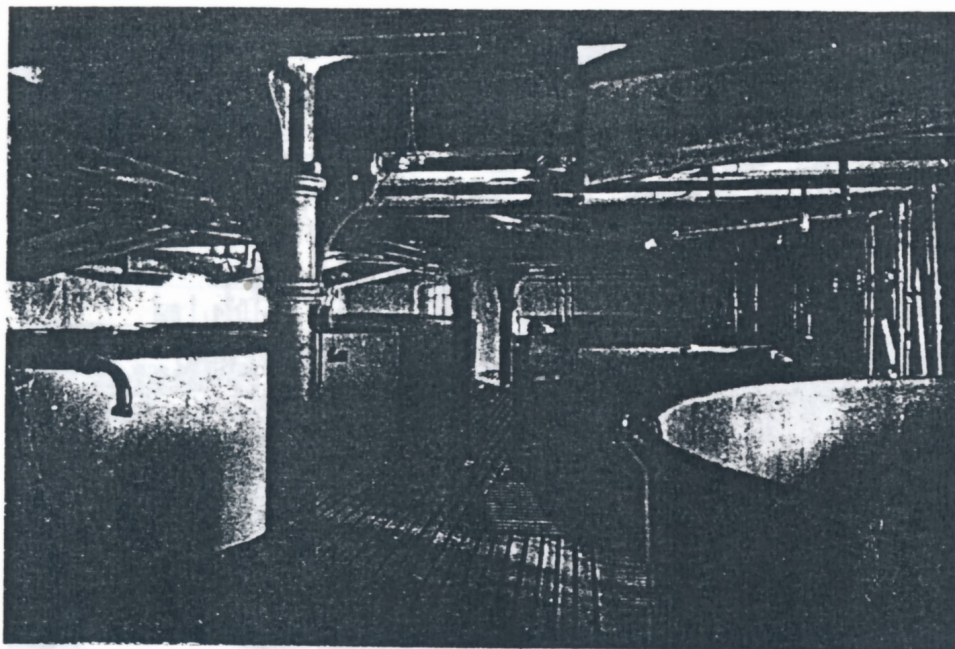

MALKÄLLARE MED KORN UNDER GRONING.

DEL AV BRYGGHUSET.

Med vörtpannor rymmande 17,000 l. vardera.

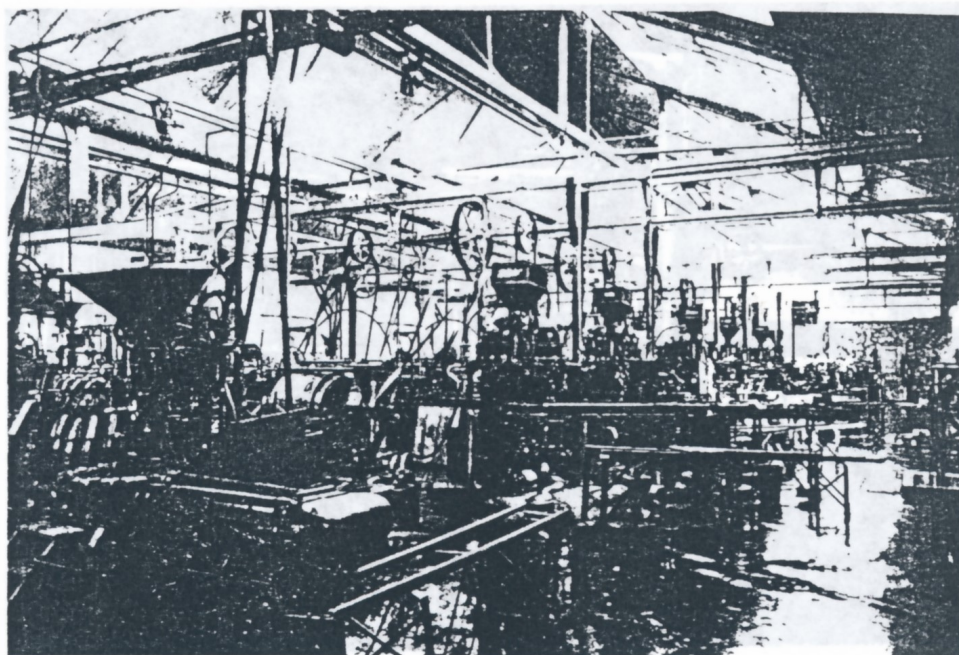
JÄSKÄLLAREAVDELNING.

Med glasemaljerade stålbehållare rymmande vardera 22,500 l.

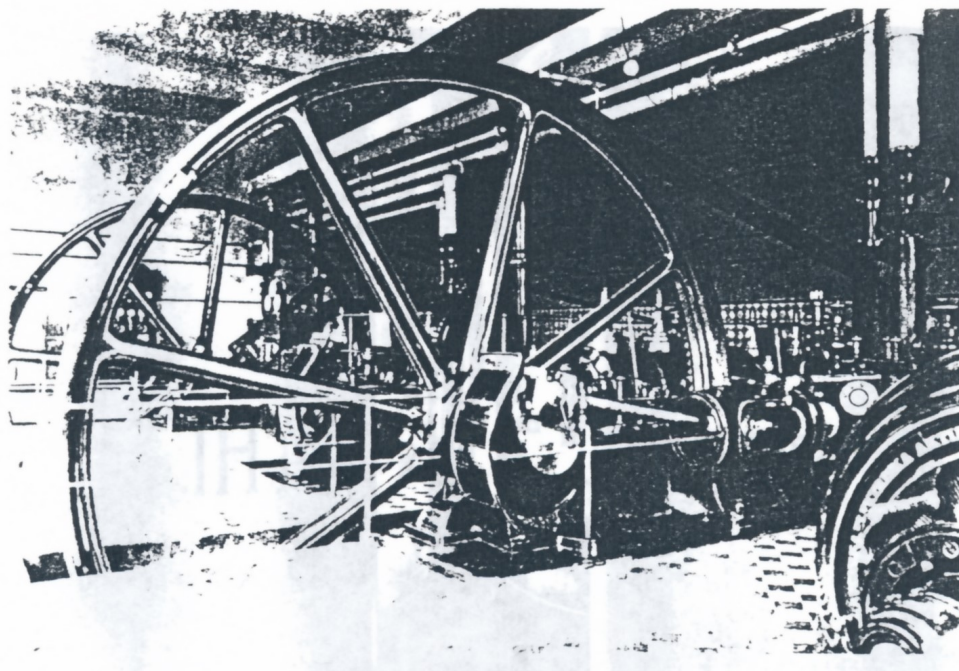
EN AV BRYGGERIETS 26 LAGERKÄLLAREAVDELNINGAR.

Inredd med glasemaljerade ståltanks för lagring av öl.

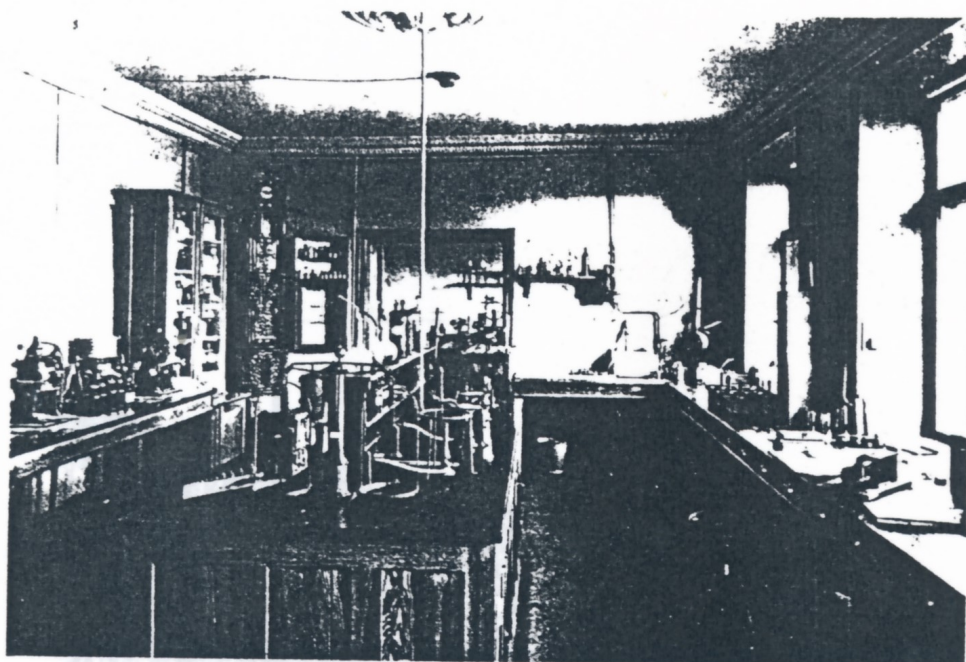
SKÖLJ- och TAPPNINGSANLÄGGNING.

Totalkapacitet ca 100,000 liter pr dag fördelade på hel- och halvbuteljer

KYLANLÄGGNING

Bestående av 3 st elektriskt drivna ammoniakkompressorer med en sammanlagd kapacitet av 500,000 kalorier

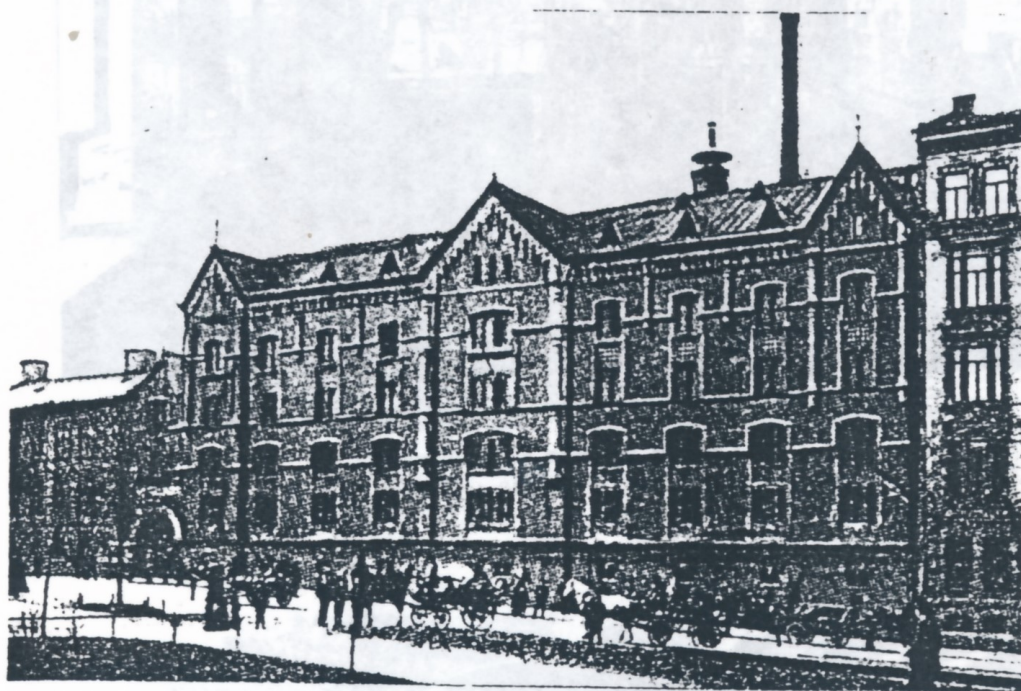

LABORATORIET.
Kemiskt tekniska avdelningen.

ERIKSBERGS BRYGGERI.

Sveriges största svagdricksbryggeri, beläget i Örgryte förs. i Göteborg, grundl. 1863, förenat med Pripps bryggeri 1889. Mälteriets kapacitet 10,000 deciton, årliga maldrycks-tillverkningen c:a 15,000 hl. lagrad svagdricka och 30,000 hl. ankardricka.

EXTERIÖR AV MÜNCHENS BRYGGERI.

MÜNCHENS NYA BRYGGERI AKTIEBOLAG.

Münchens Nya Bryggeri Aktiebolag i Göteborg startades 1890 under namn av Aktiebolaget Walhalls Bryggerier, vilket ombildades 1895 till Münchens Bryggeri Aktiebolag. Detta samma bolag upphörde 1916, varefter nuvarande bolag bildades under namn av Münchens Nya Bryggeri Aktiebolag i Göteborg.